

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisien äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women In America

N:o 35

TIISTAINA, ELOK. 28 P.—TUESDAY, AUG. 28, 1917

1917 — Seitsemäs vuosik.

Työläisäidin tehtävät, surut ja huolet

Ei kellekään ole sen raskaampaa taakkaa kannettavaksi annettu kuin työläisäidille.

Puhumattakaan nyt sota-ajan tuottamista suruista, korkeista elinkustannuksista, työläisvainojen aiheuttamista erikoiskärsimyksistä työläisperheille.

Puhumme vaan työläisäidin normaaliaikoina kannettavasta taakasta. Ja kun olemme siihen huoneet katsauksen, ja sen ymmärtäneet, niin silloin jo ilman selittämistäkin ymmärrämme mitä siihen vielä erikoistilanteet lisätä voivat.

Ensiksikin on työläisäidin pidettävä huoli perheen mukavudesta niillä varoilla mitä hänen käytettävissään on, jotka eivät parhaimpinaan aikoina ole suuret ja vaikka mies vielä olisi kaikin puolin mallimies ja toisi tarkkaan kaiken ansionsa vaimolleen. Ruoki ja vaateta lapset ja mies, pidä koti kunnossa — tavallisesti työläisperheen äiti aina itsensä unhoittaa, joten hän itse jää lähes aina huolenpidosta vaille.

Ja kun perheessä sattuu sairautta, jota usein työläisperheessä sattuu juuri siitä syystä, että ei ole ollut tarpeellista ravintoa ja hoitoa, eikä äiti ole tietänyt ja

EI LEPOA KENELLEKÄÄN

jos olisi tietänytkin, niin ei ole jaksanut kaikkea kunnolleen hoitaa. Yhteiskunta on ollut liidas tietoja hänelle jakamaan, vaikka se on niin äärettömän paljon velvollisuuksia hänelle antanut.

Ja sitten kun sattuu sairautta kysyy se taas äidiltä velvollisuuksia, joita täyttämään hänelle ei ole oppia suotu. Ja jos hän on jollain tavalla oppia saanut, niin voipiko hän sairaanhoitajan toimen kunnolleen toimittaa, kun muut työt ja huolet jo kysyvät kaikki hänen voimansa. Ja sairaan paras riippuu siitä hoidosta minkä hän saapi. Ei ole työläisperheellä varaa palkata sairaanhoitajaa, ei maksaa sairaala maksuja. Lääkäri jo maksaa enemmän kuin varat kannattaisi ja lääkäri käy vaan häthätää ja

(Lukoa toisella sivulla)

Montanan naisedustajan puhe kongressissa

Suuri oli Jeannette Rankinin kuulijakunta, kun hän kongressissa Montanan kaivostyöläisten puolesta m.m. sanoi:

”Tutkiessani sitä valtaa mikä presidentille on annettu, minä näen, että hänelle on annettu valta hallita ja käyttää kaikkia teollisuuksia, jotka tuottavat niitä tarpeita, jotka ovat välttämättömät sodan menestykselle. Muun muassa hänelle on annettu valta ottaa hallitukselle hiilikäivannot ja käyttää niitä. Nyt hänellä on myöskin valta ottaa metallikaivannot, sillä kupari on siviilielämässä jokapäiväinen tarve ja yksi välttämättömistä sotatarpeista. Se on tarve, jota emme voi jättää huomioonottamatta nykyisessä sodassa.

”Päivälehdet ovat ilmoittaneet, että suuret kuparikaivannot lännessä — Arizonassa ja Montanassa — eivät tuota täyttä mittaan sa kuparia. Tämä johtuu siitä seikasta, että kaivantojen omistajat ja kuparikaivajat eivät pääse sopimukseen keskenään. Sen rauhksena siitä on ollut huolestuttava kuparituotannon alentuminen...

”Tämä sovinnon aikaansäämättömyys on myöskin aiheuttanut laittomuutta. Bisbeessä satoja miehiä karkotettiin vastoin kaikkea lakia ja järjestystä. Butteessa naamioidut miehet lynchäsivät miehen. Ja sellaisena kuin meidän lakimme ovat tänä päivänä, ei ole mitään keinoa aseman käsittelyyn. Presidentillä ei

ole mitään todellista valtaa minäkään nojalla toimia.

”Sentähden minä julkaisen tämän pönten, jonka toivon komitean saavan valmiiksi tuoda kongressille kun poissaolevat jäsenet palaavat.

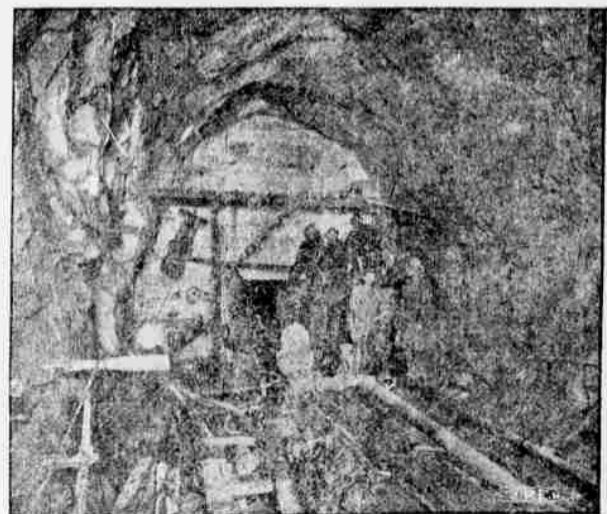
”Olen yrittänyt jokaista keinoa, mistä tiedän, saadakseni hallituskoneiston toimimaan tämän valitettavan aseman käsittelyksi valtiossani. Olen pysytellyt läheisessä kosketuksessa Butten aseman kanssa. Sen jälkeen kun poishäätö Bisbeessä tapahtui sain sähkösanoman Buttesta, jossa pyydettiin hallituksen suojelusta. Ilmotin asian työdepartementille ja minulle ilmoitettiin, että departmentti tekee kaikki mitä sen vallassa on tehdä aseman käsittelyksi edustajansa Mr. Rogersin kautta.

”Viikko eilis-illasta (6 p. elok.) sain keskiyön aikaan sähkösanoman Buttesta, että Mr. Rogers on mennyt pois, eikä tyydyttävää sovintoa ole aikaan saatu ja että ihmiset pelkäävät väkivaltaisuuksia, ja pyysivät minua pyytämään suojelusta työsihteerin Wilsonilta. Telefoonasin sanoman heti sihteerille. Hän käski minua tulla hänen puheilleen seuraavana päivänä.

”Koko seuraavan päivän ja myöhäiseen iltaan koetin tavata sihteerii, ja vielä keskiviikkona olin yrittämässä tavata häntä, kun sain sanan, että mies on lynchattu. Sitten saapui enempi suojeluksen pyyntöjä. Yritin tavata presidenttiä, päästä

PUKUTYÖLÄISPERHE

KAIVANNON KOMEROSSA